

PIVO NA LOIŘĚ

TOMMY BARNES

ANEB JAK SE JEDNA RODINA USADILA NA FRANCOUZSKÉM
VINAŘSKÉM VENKOVĚ A JALA SE TAM VAŘIT BRITSKÉ PIVO

ARGO

TOMMY BARNES
PIVO NA LOIŘE

TOMMY BARNES

**PIVO
NA LOIŘE**

**ANEB JAK SE JEDNA RODINA USADILA
NA FRANCOUZSKÉM VINAŘSKÉM VENKOVĚ
A JALA SE TAM VAŘIT BRITSKÉ PIVO**

Přeložil Petr Horák

ARGO

A Beer in the Loire

Czech edition © Argo, 2020
Copyright © Tommy Barnes, 2018
Translation © Petr Horák, 2020
Cover design © David Wardle, 2018
Maps © Rose Reynolds, 2018

ISBN 978-80-257-3187-1 (váz.)
ISBN 978-80-257-3268-7 (e-kniha)

Georgeovi a Ellen Barnesovým

PIVO Č. 1:

IPA bahnité barvy

Recept

6 kg ječného sladu Maris Otter
500 g německého sladu plzeňského typu
40 g chmele Nugget na počátku chmelovaru
20 g chmele Citra po 75 minutách
20 g chmele Citra po 85 minutách
20 g chmele Citra 10 minut po skončení chmelovaru

Chyby

Chybějící čířidlo (irský mech)
Po skončení chmelovaru nezměřena stupňovitost
Kvašení při nesprávné teplotě
Před stáčením nebylo pivo vyččeno
Rušivý vliv psů, požírajících navzájem své zvratky
Vaření prováděno jen ve slipech

Burt na mě z podřepu potměšile pokukoval – měl protivně drzý výraz a pivní pupek. Z jeho obtloustlé tváře sálala nenávisť ke všemu anglickému a z koutku úst mu trčel nedopalek doutníku. Ukradl mi peněženku, ale nestačil s ní zdrhnout, v zahradě před domem jsem ho chytil, a teď jsem dumal, jak moc ho přetáhnout rýčem. Kdekdo se ho určitě bude zastávat a tvrdit, že „násilí nic neřeší“ a že bych „neměl brát spravedlnost do vlastních rukou“ nebo „je to dvouměsíční štěně – nebij ho rýčem,“ jenže, milí zlatí, vy jste u toho nebyli. Vy jste u toho

nebyli. Šlo o vyvrcholení týden trvající psychologické války, v níž až do této chvíle Burt s přehledem vítězil. Podařilo se mu hned několik senzačních kousků: před dvěma dny rozkousal mou krabici na doutníky a kuřivo poschovával v zahradě, a dnes mi ze zadní kapsy vytáhl peněženku, když jsem mu v předklonu sypal žrádlo. Je to agresivní sociopat.

Má přítelkyně Rose na mě zavolala z podesty schodiště: „Tommy, asi by ses měl jít na něco kouknout.“

„Vydrž, právě se chystám Burta přetáhnout rýčem,“ řekl jsem.

„Je to dvouměsíční štěně.“

„To se o Hitlerovi říkalo taky.“

„O Hitlerovi to nikdo neříkal. Nech ho být a pojď se na něco podívat.“

„Tak jo. Fajn. Jen ho vyhodím na strom, co nejvýš.“

„Neházej ho na strom. Pojď se na něco podívat.“

Zlostně jsem na Burta zasyčel, on se na mě opovržlivě zasklebil a dál žvýkal nedopalek doutníku. Jeho pohled jsem cítil na temeni hlavy, ještě když jsem vcházel do domovních dveří. Damien, náš francouzský soused, kroužil podél stěn obývacího pokoje, v rukách elektrické bourací kladivo imponantních rozměrů. Než jsem se ho stačil na cokoli zeptat, ozvalo se z patra znovu Rosino volání: „Dělej, pojď se na to kouknout.“

Bude to asi suchozemská kreveta, pomyslel jsem si. Rose tak říkala velkým stonožkám, které nám tu a tam lezly po stěnách a skutečně trochu připomínaly korýše. S hmyzem francouzského venkova se ještě tak docela nesžila. Když jsem ale dorazil na podestu, žádná suchozemská kreveta tam nebyla. Rose stála u okna a hleděla do Richelieuského lesa, který se rozkládá za naším domem.

„Víš ty co, Rose? Nechám toho hovňouska vyhostit.“

„Burta nemůžeš vyhostit. Je to totiž Francouz, na rozdíl od tebe.“

„Omyl. Napůl je to australský ovčák. Nechám ho poslat zpátky do kolonií. Dohání mě k šílenství. Jednou to se mnou sekne. A sakra. Asi už to přišlo. Jako by se klepaly stěny. Ach ne, Rose. Slyším takové bzučení. To bude mrtvice. A může za to Burt.“

„To není mrtvice. Stěny se klepou, protože nám Damien seká díru do zdi.“

„Cože dělá?“

„Prý ses s ním na tom dohodl, když tady byli včera na večeri.“

Vrátil jsem se v myšlenkách do včerejšího večera. Seděli jsme u krbu a lahve koňaku s Damienem a Celií, našimi francouzskými sousedy. Bylo to naše první setkání, tenhle dům jsme koupili teprve před pár týdny. Damienovi je kolem pětadvaceti, je vysoký a hubený, z koutku úst mu věčně visí ručně balená cigareta a z hlavy mu do všech stran trčí drobné prstýnky černých kudrnatých vlasů. Když jsem mu večer naléval další decku koňaku, upřeně hleděl na náš krb.

„Víš, problém je v tom, že oheň ve vašem krbu nemá dost kyslíku,“ řekl Damien. Mluvil kvůli nám francouzsky pomalu a srozumitelně. „Kdybych tamhle vysekal do zdi díru, hořelo by to líp.“ Viděl už dvakrát, a tak jeho prst chvíli nejistě kroužil prostorem, než pevně zamířil na určitý bod na stěně vedle krbu. Okamžitě jsem souhlasil.

„Tý zdi se musí ukázat, kdo je tady pánem,“ pokýval jsem rozšafně hlavou, kopl do sebe pátého panáka a začal střídavě ztrácet a zase nabývat vědomí.

„Takže dohodnuto, Tommy. V pondělí se stavím a tu díru vysekám,“ řekl Damien.

„Skvělý! Pořádnou díru. Tak to má bejt.“

A tím to haslo. Nepočítal jsem s tím, že by to fakt udělal. Když se opiju, taky vždycky něco naslibuju, ale nikdy to pak nesplním. Půjde asi o nějakou francouzskou specialitu.

„Počkej, Rose. Ale jestli nám Damien právě seká obrovskou díru do zdi v obýváku, tak... Tak to jako budeme mít ve zdi v obýváku obrovskou díru?“

Dřív než stihla odpovědět, vyrazil jsem zpátky do přízemí. Damien už strkal bourací kladivo do pouzdra. Vedle krbu zel ve zdi kulatý otvor o průměru patnáct centimetrů. Posadil jsem se. Z pohovky teď bylo vidět do zahrady. Kolem díry proběhl Burt s mou platební kartou v zubech.

„To je v pohodě, nic za to nechci, jsme přece sousedi,“ pronesl Damien na odchodu a ve dveřích ještě dodal: „Možná si tam dej nějakou mřížku, ať ti sem neběhají myši.“

„To je fakt. Dobřej nápad. Díky, Damiane,“ řekl jsem. Rose si ke mně přisedla. Zírali jsme do té díry společně.

„Tak přesně tohle jsme potřebovali. Je zima, nemáme peníze na topení, ale zato teď máme obrovskou díru ve zdi. Jo, proč že jsi mě vlastně volala?“ povídám.

Rose mi podala těhotenský test. Chvilku jsem na něj zmateně zíral, než jsem zaostřil na výraznou modrou čárku v jeho horní třetině.

„Ach bože, ne. To ne. Dítě? Ale my si dítě nemůžeme dovolit. Budeme ho reklamovat!“ zasténal jsem.

„Copak ty nemáš radost?“

Měl jsem radost, jasně že jsem měl radost. Ale snažili jsme se teprve pár týdnů. Zcela racionálně jsem předpokládal, že jsou-li mé spermie asi tak pilné jako celý zbytek mé maličkosti, vystačí jim výmluvy přinejmenším na rok absolutní nečinnosti, a teprve poté začnou dělat děti. A do té doby by se nám snad mohlo podařit vykoumat, jak se uživit. A také bychom třeba mohli při nějaké strašlivě tragické nehodě přijít o Burta.

Zavřel jsem oči a pomalu se nadechl, pokoušel jsem se zachovat klid. Místo toho se mi ale na vnitřní straně víček objevila vidina digitálního budíku. Byl to starý budík z 80. let v dřevěném provedení, moje babička ho měla ve svém bytě v londýnské čtvrti Bethnal Green. Teď už ale neukazoval čas. Odpočítával ho. Číslice se jen míhaly, jak rychle se měnily. Když jsem byl malý, měl jsem tenhle budík moc rád. Teď se z něj stala předzvěst čehosi neznámého a děsivého.

„Ne, teda jo, jasně, že mám radost. Budeme mít miminko! Ach, můj bože. Jenže jsme úplně bez peněz, Rose. Tenhle dům stál dvakrát víc, než jsme si mohli dovolit, můj román zatím nikdo nechce vydat a peníze z odstupného nám každou chvíli dojdou.“

„Neboj, Tommy. Jednou nakladatele najdeš. A kromě toho, jen co rozjedeš ten svůj pivovar, bude po starostech.“

„Pivovar? No jo, pivovar. Jo, máš vlastně pravdu. Stačí ho rozjet a všechno bude v pohodě. Budeme mít miminko!“ chvíli jsme se objímali. Zavřel jsem oči a zase se mi zjevil ten starý digitální budík. „Tak fajn. Nejspíš bych se do toho měl hned vrhnout a uvařit nějaký to pivo.“

Jak vidíte, nový život ve Francii jsem plánoval důkladně a nesázal vše na jednu kartu. Jen blbec by odešel z celkem přijatelné práce v londýnské kanceláři, přestěhoval se na francouzský venkov a co se finančního zajištění týká, spoléhal výhradně na to, že jeho knižní prvotina, humoristický román s prvky detektivky, bude bestseller. Ba ne, kromě psaní jsem měl v ohýnku ještě jedno idiotské želízko. Založím pivovar. V jedné z nejvyhlášenějších vinařských oblastí Francie. V oblasti, kde místní, jak se mi zatím zdálo, nemají pít piva nijak zvlášť v oblibě. A aby toho nebylo málo, asi jsem při tom svém důkladném plánování přehlédl jeden drobný detail, a sice, že když chcete vařit pivo, *musíte vědět, jak se to dělá.*

Dírou ve zdi nekompromisně fičel vítr. Nechal jsem poněkud zmatenou Rose v obýváku, vyšel na zahradu před domem, vyčítavě se zahleděl na náš dům a proklínal svá nečekaně funkční varlata.

Pak jsem přešel ke stodole za domem, prudce otevřel obrovská, stará dřevěná vrata a jal se kroužit kolem svého domácího pivovaru. Že nevím, jak vařit pivo, jsem Rose neřekl. Myslela si, že posledních pár dnů provádím ve stodole výzkum a rozličné pokusy. Nevěděla, že tam sedím zhroucený, s hlavou v dlaních, vedle rozměrného kovového válce.

Ten válec se jmenuje *Domácí pivovar GrainFather*. Koupil jsem ho přes internet na radu kamaráda Chrise, který o vaření piva něco ví. Doporučil mi ho, protože mě zná už spoustu let, a je mu tudíž známo, že jsem v celé řadě různých a často zcela nečekaných ohledů úplně blbej, a že tudíž budu schopen pracovat jedine s takovým zařízením, jehož obsluha je úplně jednoduchá.

„GrainFather,“ psal mi v e-mailu, „je pivovar typu ‚vše v jednom‘ – představuje revoluci v domácím vaření piva a zásadně zjednodušuje proces celého vaření tím, že umožňuje provádět vystírání, rmutování, scezování i chmelovar v jediné nádobě.“ Ne, taky jsem tomu nerozuměl. Návod k obsluze jsem četl šestnáctkrát. Pak jsem si sedl a složil hlavu do dlaní.

Uběhly tři měsíce.

Z okna naší ložnice je hned za silnicí vidět Richelieuský les, který teď halila hustá mlha. Z komínů v okolí stoupal dým. Do domu se stahovaly myši, prchaly jednak před chladem a také před sovami, které střežily nedozírnou jasnou noční oblohu a tajemně houkaly. Myši požíral Burt. Ničitel všeho živého i neživého.

Nad krajem se rozhostilo ticho, občas zdůrazněné výstřelem z brokovnice, to když místní vyrazili do mlhy na lov spojený s pitkou (to je přece úplně bezpečná kombinace). Zdejší lidé lov milují. Nepředstavuje tu zábavu pro snobské kokoty jako v Anglii. Tady mají právo lovit obyčejní lidé, toť dávný odkaz revoluce. Lovem si obstarávají potravu. Jsem přesvědčen, že přinejmenším zčásti je to dané tím, jak dlouho trvá, než člověk pochopí absurdně komplikovanou otevírací dobu francouzských obchodů. Ožrat se a jít zastřelit něco k večeři je prostě rychlejší.

Dlouhé noci se ještě prodloužily. Vesnice Braslou osiřela. Osiřelo i město Richelieu. Lidé tady dodržují zimní spánek. David, manžel Mishi, člověk, od kterého jsme tenhle dům koupili, vysloužilý důstojník a zkušený potápěč, muž vytesaný z křemene, popsal zdejší zimy slovem „zoufalé“. Úplně jsem s ním nesouhlasil, ale to slovo se mi líbilo. „Zoufalé,“ říkal jsem pořád dokola lidem, kdykoli jsem k tomu měl příležitost.

Celou zimu jsme nedělali nic jiného, než štípali a pálili dřevo. V domě byla zima. Žádné ústřední topení, jen dva krby a pár slabých elektrických přímotopů v ložnicích. Přes den jsme se choulili kolem krbu a popíjeli kávu. Na noc jsme na sebe navlékali tolik pyžam, kolik se jen dalo. Byla to tenkrát vlastně docela legrace, ale začínal jsem už cítit zodpovědnost nastávajícího otce. V žádném případě bychom v takových podmínkách nemohli žít s dítětem. Než přijde další zima, budeme s tím muset něco udělat.

V lednu jsme dospěli k závěru, že nutně potřebujeme spatřit další bytosti lidského druhu, a tak jsme se nasoukali do Renaultu Mégane z roku 1999 a vydali se na celodenní výlet do nedalekého města jménem Chinon. Rozhodli jsme se zjistit, co že se to děje na tamní radnici. Chinon je úžasné město.

Jen hlupák ho ještě nenavštívil. Rozkládá se na svahu nad řekou Viennou a na skále nad ním se tyčí obrovský hrad. Žil tu král Jan Bezzemek, nechvalně známý z legendy o Robinu Hoodovi. Pak tu ovšem všechno komplet podělal a musel od táhnout zpátky do Anglie. Dost jsem s ním soucítil. Před radnicí se utvořil hlouček lidí. Přistoupili jsme k nim a zjistili, že sledují člověka, který vodí na šňůře prase. Jako zábava to bylo pořád lepší než francouzská televize.

V radniční budově vládl hotový blázelec. Agresivní motivy Francouzi divoce pobíhali od jednoho stánku k druhému a civěli na něco, co silně připomínalo králičí bobky. Už jsme žili ve Francii dost dlouho na to, aby nás cokoli překvapilo. Dospěli jsme k závěru, že nejlepší bude dělat totéž co ostatní.

„Musíš k tomu čuchnout. Viděla jsem, jak k tomu čuchají,“ hlásila Rose.

Zvedl jsem k nosu králičí bobek a čuchl jsem k němu. Vydával nesnesitelný puch. „Tenhle vezmu!“ prohlásil jsem kategoricky.

„Bude to osmdesát sedm eur,“ sdělila mi žena za pultem.

„Tak to ne. Za králičí bobek odmítám zaplatit víc než padesát.“

„To je lanýž, houba,“ oznámila mi žena za pultem.

„Sama jste jak houba,“ vzmohl jsem se na brilantní odpověď.

Zazněl zvonec, oznamující, že prodej lanýžů už bude trvat jen deset minut. Radnici zachvátilo šílenství. Vypukla lanýžová horečka.

Třeba jednoho dne natočím posluchačsky náročné album sedmdesátkového funku s názvem *Lanýžová horečka*. Nechali jsme se pohltit atmosférou, vybrali jsme nejmenší lanýž v dohledu a poté, co jsme se ujistili, že nejde o králičí bobek, jsme jej za třicet eur koupili.

Lanýž nám vydržel celý měsíc. Vždycky, když jsem otevřel lednici, praštil mě do očí jako trvalá připomínka dne, kdy jsem spatřil prase na vodítku.

Přišel únor, mlhy se zvedly a odhalily kostlivé větve opadavých stromů. Holá pole byla promrzlá. Zásoba dřevěných polen se tenčila.

Celou zimu jsem upřeně zíral na domácí pivovar GrainFather a doufal, že z něj nějakým zázrakem začne náhle proudit pivo; to se ale nestalo. *Možná je špatné roční období*, pomyslel jsem si. *Možná ho musí opylovat včely*, napadlo mě. Po několika telefonátech s Chrisem se tyto teorie zhroutily. Na jeho doporučení jsem se dal do četby knihy Jona Palmera nazvané *Jak vařit pivo*, v níž bylo o vaření piva absolutně všechno. Jenže čím dál jsem četl, tím složitější se celá ta věc zdála. Má to co do činění s vědou. Jakési enzymy, proboha. O tom se Chris nezmiňoval. Nic neodradí člověka od tvůrčí činnosti víc než výklad o jakýchsi enzymech. Navíc se ukázalo, že kromě GrainFATHERa potřebuju ještě celou řadu dalších věcí: slad, chmel, kvasnice, fermentační nádoby, kvasné zátky, plastová vědra, kovové hrnce, hadice, stáčekací zařízení, zátky na lahve, refraktometr a zátkačku, to jen pro začátek. Během zimy jsem dosáhl jistých úspěchů jen v jediné oblasti domácího vaření piva, a to ve sběru prázdných lahví. Teda když jsem je kupoval, samozřejmě prázdné nebyly – byly plné piva. Tři měsíce jsem vesele pil jedno pivo za druhým z lahví rozličných objemů i tvarů, to vše ve jménu vytváření zásob. Vypil jsem všechno, co mohla Francie nabídnout. Vypil jsem tolik piva, že to docela určitě muselo zahýbat světovými burzami. Koncem února u nás nebylo pro prázdné lahve k hnutí. Jako by náš dům napadla jakási agresivní skleněná plíseň.